

Internasjonale avlsanbefalinger

(Norsk Fullversjon)

Icelandic Sheepdog International Cooperation- ISIC

Icelandic Sheepdog International Cooperation (ISIC) startet i Bjuv, 1996 Sverige. Årsaken var at Islandsk fårehund trengte en økning av genetisk variasjon. For å kunne nå dette målet, mente den islandske Kennel Club, HRFÍ at et internasjonalt perspektiv var nødvendig. De nasjonale raseklubbene innen ISIC har besluttet, steg for steg, på ISIC seminarer om felles strategier for dette formålet. Dette er en måte å samle alle slike strategier og anbefalinger.

Avlsanbefalingene er basert på anbefalinger gitt av genetiker Per-Erik Sundgren (Sverige) og biolog Pieter Oliehoek (Nederland) på det internasjonale avlsmøtet i Uppsala-Sverige(2000) og Per-Erik Sundgren sin forelesning om "Analysis of breeding with Icelandic sheepdogs" på Isic's 11.e seminar 2006 på Solrød Strand(Danmark)

Hensikten til avlskomiteen i ISIC er å fremme avl av sunne hunder med gode bruksegenskaper karakteristisk for en gårds- og gjeterhund. Med type og mentalitet som beskrevet i rasestandarden for islandsk fårehund (FCI standard 289).

Med sunne hunder menes hunder som er friske og sterke i god kondisjon med en tykk og værbestandig pels. Og som oppfyller den enkelte klubbs regler for helse.

Med typemessig gode hunder menes det hunder som er eksteriørmessig gode hunder, med "type" menes de fysiske kjennetegn som klart skiller den islandske fårehunden fra alle andre raser. Helhetsinntrykket og detaljene er beskrevet i rasestandarden for Islandsk fårehund.

Avlskomiteene vil oppmuntre til avl av livlige, vennlige, modige, intelligente og glade hunder. Den islandske fårehunden bør være en meget god gjeterhund og gårdshund uten og være aggressiv.

Avlskomiteenes oppgave

De nasjonale avlskomiteenes oppgave er å samle og bearbeide informasjon om avl. Denne bearbeiding gjelder arbeidsevne(gårds- og gjeter egenskaper) mentalitet, helse og eksteriør, og det skjer gjennom å sammenstille og presentere resultat som offisielle HD-resultat, AD-resultat, øyeundersøkelse, mentalbeskrivelse hund(MH)antall valper og kull antall hanner og tisper som blir brukt i avl, innavlsgrad, populasjonsanalyser osv.

Avlskomiteens hovedoppgave er å anbefale avl for langsiktige resultater. Disse er alltid basert på de nasjonale kennelklubbene og raseklubbens generelle avlspolitikk.

Avlskomiteenes anbefaler kombinasjoner mellom hunder fra uvanlige familiegrupper og hunder fra de vanlige familiegruppene. Dette for å være sikker på å bevare og få en større spredning på de "uvanlige genene" i en tilstrekkelig stor del av hundene.

Avlskomiteene anbefaler en strengere utvelgelse i de store familiegruppene enn i de små familiegruppene. Men man må også der passe på og velge de sunne og gode individene.

Avlsanbefalingene baseres på de samlede kunnskaper om Islandske fårehund som har kommet fram gjennom samarbeidet mellom avlskommiteene i ISIC. Hver nasjonal avlskomite er ansvarlig for informasjon til oppdrettere i sitt eget land.

Gjennom dette samarbeidet er det samlet inn data fra de ulike landene og som nå er samlet i en internasjonal database. Noe som er uvurderlig i arbeidet framover, og gir alle oppdrettere av rasen en viktig informasjonskilde innen ISIC.

Avlsanbefalinger:
Genetisk variasjon

ISIC anbefaler å opprettholde en bred avlsbase og øke den genetiske variasjonen. For å opprettholde den Effektive avlsbasen behøver vi minst 20 hanner og ca.3-5 tisper pr. hanne (60-100) tisper i avl samtidig.

ISIC's mål er og nå en Effektiv avlsbase på ca 150-200 hunder i den totale populasjonen innen ISIC, som er stor nok til å stoppe store tap av genetisk variasjon.

ISIC anbefaler sterkt å benytte avlsdyr fra de andre landene slik at den gjennomsnittlige innavlens beregnet på fem generasjoner ikke får øke med mer enn 2.0-2.5 % (innavlsgraden). *(NKK regner innavlsgrad på 6 generasjoner og 4-6 generasjoner for importerte hunder)* Dette tilsvarer en økning på 0,4-0,5 % i hver generasjon som tilsvarer en Effektiv avlsbase på 100-125. Det skal ikke foretas paringer mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer.

ISIC anbefaler å holde et gjennomsnittlig generasjonsintervall på omkring fem år. Generasjonsintervallet er foreldredyrenes gjennomsnittlige alder når de valper fødes som senere brukes i avl. Det gjennomsnittlige generasjonsintervallet påvirker hvor fort en rase mister den genetiske variasjonen pga. innavl for eks. når det blir brukt for få hanner i avl. Om det gjennomsnittlige generasjonsintervallet er kortere enn fem år anbefales det å redusere avkommet etter en særskilt hannhund. En for hard selektering og rask generasjonsveksling kan medføre en trussel mot helsen og levedyktigheten i rasen.

ISIC's generelle anbefalinger for små populasjoner er at en særskilt hannhund aldri bør få bli far til mer enn 5% av de valper som fødes under de årene som han er aktiv som avlshund. På lang sikt holder ikke dette, ambisjonene bør være å holde antallet avkom under 2 % av alle valper som fødes i en periode tilsvarende generasjonsintervallet for rasen.

ISIC anbefaler at en særskilt hannhund ikke skal ha mer en 35 valper og at han ikke skal ha mer enn 70 "barnebarn"

ISIC anbefaler at en tisper ikke skal mer enn 25 valper. Om en tisper får to kull innen en periode på 12 mnd. Skal hun ha en pause på 12 mnd.

For å få en avl av høyest mulig kvalitet så er det viktig med så mye informasjon som mulig før man velger ut avlsdyr. Hunder er ikke fullt utviklet før ved to-tre års alder, så utstillingsmessig kan ikke hundene bedømmes med sikkerhet før denne alder er oppnådd. ISIC anbefaler at man unngår å pare hunder som er yngre enn 24 mnd. Dette er spesielt viktig siden en del genetiske sykdommer ikke viser seg før hunden er voksen

Helse:

ISIC anbefaler at alle hunder som brukes i avl bør ha kjent HD-status. Bruken av hunder med D- eller E-hofte anbefales ikke.

De samarbeidende landene innen ISIC anbefaler at den laveste alder for HD-røntgen er 20 mnd.

Videre anbefales det at alle hunder som brukes i avl bør ha godkjent øyelyningsresultat. For hunder som brukes i avl anbefaler ISIC at resultatet bør være uten anmerkning. For å ikke utelukke hunder med ikke arvelig katarakt eller ikke arvelig retinopati fra avl anbefaler ISIC at det skal være tillatt å bruke hunder med bemerkningen "trolig ikke arvelig".

Det er viktig at hunder kan forplante seg på ett naturlig sett. For avl anbefaler ISIC at man bare bruker hunder som kan det. Anvendes kunstig inseminasjon bør den ansvarlige veterinæren skrive en attest som bekrefter at tispene og hannen har normal kjønnsdrift og at det ikke er noe som sier at de ikke kunne foretatt en normal paring.

ISIC anbefaler at avlskomiteer i det enkelte land å informere om tilfeller av cryptorchism og ber alle land å gjøre regelmessige undersøkelser om situasjonen.

Mentalitet:

ISIC anbefaler at hunder som brukes i avl om mulig har gjennomgått Mentalbeskrivelse hund (MH). For å unngå at vi i fremtiden for problem med mentaliteten anbefales det at det tas hensyn til resultatene i MH.

Arbeidsevne:

En beskrivelse av hundenes anlegg for gjetning behøves for å få kunnskap om den islandske fårehundens arbeidsevne.

**Beslutninger tatt på det Internasjonale seminaret København 2007-10-28
Revidert, Oslo, 28. oktober 2012.**